

for af den forrige Eier. — I Anledning af en Uttring af den ærede 5te Landsthingsmand for 1ste Kreds (Orsted) maa jeg endnu tilføie, at jeg med ham altid har høit skattet det Milde og Humane i Christian den Ottendes Regjering. At hans Willie har været god med Hensyn til Bøndestanden, som med Hensyn til alle hans Underfaatter, har jeg aldrig næret den mindste Tvivl om; men derfor kan en sliq Bestemmelse som den tilsigtede gjerne have været uheldig. Hans Mildhed og Humanitet har jeg seet ved saa mange Leiligheder, for at jeg her skal nævne et Exempel, som jeg netop erindrer, i den militaire Lovgivning.

N. Sørensen: Jeg skulde ikke have tage Ordet, da saa mange Talere allerede have udtalt, hvad jeg kunde have at sige i denne Sag, dersom ikke den sidste ærede Taler havde fremført Noget, som idetmindste ikke for mig er ganske klart, at nemlig Bønderne under ingen Omstændigheder kom i en anden Stilling, ved at Gaarden blev solgt af Fideicommissbesidderen til en Anden. Dersom der i Exceptionsbrevet fandtes en saadan Bestemmelse, at Sønnerne skulde have Ret til at kjøbe deres Fædres Gaarde — dersom der fandtes nogen, — vilde den naturligtviis ikke gjælde, naar nogen Deel af Godset blev solgt; thi den nye Eier kunde, efter min Formening, ikke være denne Forpligtelse underkastet. Man kan ikke forlange, at disse Mellemmand skulde fremtræde som opoffrende Noget, naar det ikke var udtrykkelig i Loven bestemt. Det kan vel være, at nogle af disse Mellemmand kunne have speculeret galt; men de have ikke speculeret for at beholde Eiendommen, men for at afhænde den til Bønderne som Selveiendom, som de antage var til Gavn for dem. Det er ogsaa tænkeligt, at en Fideicommissbesidder kunde med at afhænde endeel af Godset nærmest have sine yngre Sønner eller Sviger sønner for Die, for hvilke det jo maa være ønskeligt, at saadanne enkelte Dele af Fideicommissgodset saaledes som muligt kunde løses fra samme. Det er ogsaa tænkeligt, naar et Fideicommiss skulde gaae over i en anden Linie, at Besidderen henimod den Tid, da Saadant skulde skee, kunde tage Hensyn dertil ved at afhænde et saadant

Gods som Complex, for at nyde Fordelen deraf, medens han endnu var i Besiddelse af Godset. Men hvor meget vilde det ikke være til Skade for de tilkommende Fideicommissbesiddere, for de rette Arveberettigede? Der vilde her ikke blive Spørgsmaal om, de virkelig opnaaede Godsets Vardi, men kun om at sælge saaledes, at det blev lettere for Fæsterne at kjøbe det. Men Enhver vil indrømme, at det altid er vanskeligt at faae alle Fæsterne til at kjøbe paa eengang, det er ingenlunde let at opnaae, og derfor er det ogsaa, at Godset lettere kan sælges til andre Godseiere. Desuden mener jeg, at da der ingen Prioriteter kan optages i Lehn og Fideicommiss, saa kan der ikke være nogen Grund i Conjunctionerne, som skulde gjøre det nødvendigt for Besidderen at sælge Bøndergodset før den Tid, da de komme i fuldkommen Besiddelse deraf ved at Baaudet bliver løst, naar Fæstledighed indtræder.

Solberg: De Ord, jeg har til Hensigt endnu at sige i denne Sag, skulle nærmest angaae det, som er ytret af den 1ste Landsthingsmand for 9de Kreds (Dahl). Man har sagt, at han ikke kunde forstaae, hvorledes jeg kunde sige, at det ingen Hast havde. Han har ikke nærmere begrundet sin Mening, at han ikke har indseet, at jeg kunde sige saadanne Ord, saa jeg kunde gjerne tie stille dertil; men jeg er dog bange for, at jeg, hvis jeg ikke sagde noget, skulde blive misforstaaet. Naar jeg har sagt, at det ingen Hast havde, saa mener jeg ikke dermed, at jeg ikke ønsker Fideicommissgodsets Overgang til Selveiendom, men jeg mener blot, at man kan gjerne gaae frem med mere Lempe, at man kan blive, til Staten griber ind med en ganske anden Lov (Ja), som vi jo kunne vente, og som der er Forhaabning om, ikke vil udeblive. Det ærede Medlem har forarget sig over, at jeg har brugt Ordet „Slagteri“. Jeg kan ikke forstaae, hvorledes han kan finde noget anstødeligt deri, ja naar han kan bevise mig, at der er noget uærligt i at være en Slagter (Munterhed), da kan han sige, at jeg ikke er besejret til at bruge denne Lignelse; men da jeg altid har været af den Formening, at det er et meget reputeerligt Haandværk, troer